

Inhabilitet

Juridisk Afdeling i Aalborg, Aarhus og Viborg stifter har udarbejdet denne vejledning, der kort beskriver, hvad inhabilitet er, og hvordan det kan opstå.

Visse steder er der indsat henvisninger (links) til lovgivningen med angivelse af, hvilken bestemmelse (§) i loven, der er relevant. Af hensyn til læsevenligheden er henvisningerne ikke angivet med andet end paragrafnummer.

Til sidst i dokumentet er der en oversigt over det fulde regelsæt, der er henvist til.

1. Regler om inhabilitet ([§§ 3-6 Forvaltningsloven](#))

Formålet med inhabilitetsreglerne er at sikre, at

- den enkelte sag behandles korrekt, og
- der ikke skabes mistillid til den offentlige forvaltning.

Der bør dog ikke i et unødigt omfang lægges hindringer i vejen for, at menighedsrådsmedlemmer kan deltage i sagsbehandlingen i menighedsrådet.

For at være inhabil skal der være omstændigheder, der ud fra en generel vurdering kan skabe tvivl om medlemmets upartiskhed.

1.1 Særlig personlig eller økonomisk interesse i en sag ([§ 3, stk. 1, nr. 1](#))

Medlemmet er inhabilt i forhold til en bestemt sag, hvis medlemmet selv, medlemmets ægtefælle eller andre nærtstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald.

Provstiudvalget og menighedsrådet vurderer, om der er en væsentlig, uvedkommende interesse, og det derfor kan frygtes, at medlemmets stillingtagen til sagen vil være påvirket heraf. Medlemmet vil i sådan et tilfælde være inhabilt.

1.2 Medlem af foreninger m.v. ([§ 3, stk. 1, nr. 3](#))

Medlemmet er inhabilt i forhold til en bestemt sag, hvis medlemmet deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald.

Provstiudvalgs- og menighedsrådsmedlemmer, som er medlemmer af bestyrelsen for et selskab eller en forening eller anden privat juridisk person, vil derfor være inhabile ved menighedsrådets behandling af en sag, hvis foreningen er part eller har en særlig interesse i sagens udfald.

Når menighedsrådsmedlemmet er udpeget af menighedsrådet med henblik på at varetage menighedsrådets interesser i foreningen, fonden eller lignende, er der typisk ikke fare for, at afgørelsen vil blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Menighedsrådsmedlemmer arbejder ofte sideløbende med menighedsrådsarbejdet i foreninger eller frivillige organisationer, der ansøger om støtte ved menighedsrådene. Dette betyder ikke, at medlemmet er inhabilt i forhold til menighedsrådets behandling af foreningen eller organisationens ansøgninger, med mindre det følger af sagens karakter eller den pågældendes tilknytning til organisationen, at dette i sig selv er egnet til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

1.3 Øvrige omstændigheder ([§ 3, stk. 1, nr. 5](#))

Medlemmet er inhabilt i forhold til en bestemt sag, hvis der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

2. Provstiudvalget ([§ 2 Bkg. om provstiudvalgets virksomhed](#))

2.1 Altid inhabil ([§ 2, stk. 1](#))

For provstiudvalgsmedlemmer, der også er menighedsrådsmedlemmer, er der principielt risiko for interessekonflikter, når provstiudvalget skal træffe afgørelse eller afgive erklæring i sager, der vedrører det menighedsråd, som den pågældende er medlem af.

For at undgå risikoen for interessekonflikter må et provstiudvalgsmedlem ikke deltage i udvalgets forhandling og afstemning i sager, der vedrører det sogn, hvor provstiudvalgsmedlemmet er medlem af menighedsrådet. F.eks. kan provsten således ikke deltage i afgørelsen om et sognegårdsbyggeri i hans/hendes sogn. En præsterepræsentant kan heller ikke deltage ved provstiudvalgets ansættelse af en provst, når provsten skal ansættes i det sogn, hvor præsterepræsentanten ligeledes er ansat.

Medlemmet har dog ret til at udtale sig i sagen.

2.2 Konkret vurdering ([§ 2, stk. 2](#))

Provstiudvalget træffer beslutning om, hvorvidt et medlem i øvrigt har en sådan interesse i en sag, at medlemmet er afskåret fra at deltage i udvalgets forhandling og afstemning om sagen.

Spørgsmålet om et medlems inhabilitet skal afklares, inden behandlingen af sagen påbegyndes.

Under forhandlingen og afstemningen i de nævnte sager skal den inhabile forlade mødelokalet.

Medlemmet er ikke udelukket fra at deltage i forhandling og afstemning om sin inhabilitet.

Et medlem skal altid underrette udvalget, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om medlemmets habilitet. Medlemmet skal ikke selv udøve noget skøn over interessens vægt, men overlade dette til udvalget.

Provstiudvalgets afgørelse om inhabilitet kan indbringes for stiftsøvrigheden.

3. Menighedsrådet ([§§ 26-28 Menighedsrådsloven](#))

3.1 Altid inhabil ([§ 27](#))

Præster er fødte medlemmer af et menighedsråd. Fødte medlemmer, der er på orlov, er i orlovsperioden fritaget for hvervet som medlem af menighedsrådet, hvilket fremgår af menighedsrådslovens § 2, stk. 1, 2. pkt.

Menighedsrådslovens [§ 27](#), stk. 1, 2, 3 og 4 angiver, hvilke af menighedsrådets forhandlinger og afstemninger, præsterne ikke kan deltage i:

- 'forhandling og afstemning i sager, der vedrører præsteboliger eller en anden præst i pastoratet.
- afstemningen i sager, der er omfattet af bestemmelsen i § 38.
- afstemningen i sager, der vedrører opførelse af kirker og nedbrydning eller lukning af kirker eller at tage en kirke delvis ud af brug.
- menighedsrådets afstemning om indstilling i sager om sogneinddeling, herunder oprettelse af nye sogne, og pastoratsinddelingen.

§ 27, stk. 1 er en egentlig habilitetsregel. Det betyder, at præster under punktet har ret til at fremkomme med synspunkter og bidrage med faktiske oplysninger til en sag, og på den måde være med til at tilvejebringe det beslutningsgrundlag, som de øvrige medlemmer af menighedsrådets forhandling og afstemning baseres på.

Fordi det er en habilitetsregel, skal præster forlade lokalet, helt som andre menighedsrådsmedlemmer skal gøre når de er inhabile, efter de har haft mulighed for at udtale sig.

Ifølge menighedsrådslovens § 28 skal præsterne derfor forlade mødelokalet under forhandlingen og afstemningen af de i § 27 beskrevne forhold.

Præster må altså gerne udtale sig om spørgsmålet, men skal forlade lokalet under forhandlingen og afstemningen.

3.2 Repræsentanten for kirkefunktionærerne

Repræsentanten for kirkefunktionærerne kan ikke deltage i forhandling i sager om ansættelse af kirkefunktionærer og i sager, der angår andre funktionærer ved kirken og kirkegården.

3.3 Konkret vurdering ([§ 26](#))

Menighedsrådet beslutter, om et medlem har en sådan interesse i en sag, at medlemmet er udelukket fra at deltage i menighedsrådets forhandling og afstemning om sagen.

Spørgsmålet om et medlems inhabilitet skal afklares, inden behandlingen af sagen påbegyndes.

Under forhandlingen og afstemningen i de nævnte sager skal den inhabile forlade mødelokalet.

Medlemmet er ikke udelukket fra at deltage i forhandling og afstemning om sin inhabilitet.

Et medlem skal altid underrette rådet, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om medlemmets habilitet. Medlemmet skal ikke selv udøve noget skøn over interessens vægt, men overlade dette til rådet.

Menighedsrådets afgørelse om inhabilitet kan indbringes for biskoppen.

3.4 Kollegiale organer

Menighedsråd og provstiudvalg er kollegiale organer og afgørelser træffes som udgangspunkt ved afstemning. Viser det sig efter en afstemning, at et medlem har været inhabil, er udgangspunktet at afgørelsen er ugyldig, men der skal laves en konkret vurdering af om den inhabiles stemme har været udslagsgivende.

Kan inhabiliteten ikke antages at have haft væsentlig betydning for afgørelsen, kan den næppe anses for ugyldig.

4. Hvis du vil vide mere

Liste over lovgivning, der er henvist til;

[Forvaltningsloven](#)

[Menighedsrådsloven](#)

[Bekendtgørelse om provstiudvalgenes virksomhed](#)

[Medarbejderrepræsentantens rolle og rettigheder](#)

5. Hjælp og vejledning

Har menighedsrådet eller provstiudvalget brug for hjælp og vejledning, er der mulighed for at kontakte det lokale stift:

Aalborg Stift
Thulebakken 1
9000 Aalborg
Telefon: 98 18 80 88
E-mail: kmaal@km.dk

Dalgas Avenue 46
8000 Aarhus C
Telefon: 86 14 51 00
E-mail: kmaar@km.dk

8800 Viborg
Telefon: 86 62 09 11
E-mail: kmvib@km.dk

Aarhus Stift

Viborg Stift
Domkirkestræde 1